

ΓΛΩ 304

Σημειώσεις #3

Φωνητική - Φωνολογία

Διάλεξη 3

Βασικοί κανόνες παραγωγής αλλοφώνων

[1] α. Ματθαίος [mat̪θέος]

β. Τάσος [tásos]

[2] α. Άννα [ána]

β. Ανθή [aɲθί]

K1: $t \rightarrow \underset{\cdot}{t} / _ \{\theta, \delta\}$
 $n \rightarrow \underset{\cdot}{n} / _ \{\theta, \delta\}$

[3]	α.	Μανόλης	[manólis]
	β.	Αμφιθέα	[amfiθέa]
	γ.	έμβρυο	[émvrio]

K2: $m \rightarrow \eta / _ \{f, v\}$

[4]	α.	κάρα	[kára]
	β.	κρασί	[krasí]
	γ.	ράσο	[rásɔ]

K3: r → r / V_V

[5]	α.	κερί	[ceɾí]
	β.	βρήκε	[vríce]
	γ.	σκεπή	[sceɾí]
	δ.	κόλλα	[kóla]
	ε.	κούκλα	[kúkla]
	ζ.	μπουκάλι	[bukáli]

K4: $k \rightarrow c / _ \{e, i\}$

Αλλοφωνικές μορφές του /i/ στην Ελληνική

(6) i →

α. j / C __ V
[+ηχ]

β. ç / C __ V
[-ηχ]

γ. j / # __ V

δ. ɲ / m __ V

Παραδείγματα:

(7)	α. /peðí-a/	→	[peðjá]	παιδι <u>ά</u>
	β. /máti-a/	→	[mátɕa]	μάτι <u>α</u>
	γ. /mía/	→	[mjá]	μ <u>ι</u> α
	δ. /iáson/	→	[jáson]	Ι <u>ά</u> σων

Αναλυτικότερα, οι 'προφορικές μορφές' του /i/ είναι:

- (i) [ç] μετά από άηχο εμποδιστικό:
[τόρι], [τόρσα]
- (ii) [j] μετά από ηχηρό εμποδιστικό:
[klaðí], [klaðjá]
- (iii) [ɲ] μετά από άλλο έρρινο:
[salámi], [salámɲa]

(iv) [j] μετά από φωνήεν:
[jéria]
(συνυπάρχει με το αρχαϊκό [iéria])
[jána] < /i ána/

μετά από ρωτικό φθόγγο (εξαρτάται από το
ιδιόλεκτο):

/aɣri-os/ [áɣrjos]/ * [áɣrjos], [arjanós]
'Martian', [arjanós]

αλλά [flurí], [flurjá]

⊗ Σημαντική επισήμανση: Στην Καθαρεύουσα (αρχαϊκή μορφή της Ελληνικής) το /i/ δεν ημιφωνοποιείται, *i → j. Η ημιφωνοποίηση είναι παραγωγικός κανόνας της Δημοτικής (→ στην Ελληνική υπάρχουν δύο γραμματικά στρώματα/ υποσυστήματα)

Την επόμενη εβδομάδα θα συνεχίσουμε με τους βασικούς φωνολογικούς κανόνες της Ελληνικής και θα συζητήσουμε το αντικείμενο της φωνητικής και της φωνολογίας και τη μεταξύ τους σχέση.